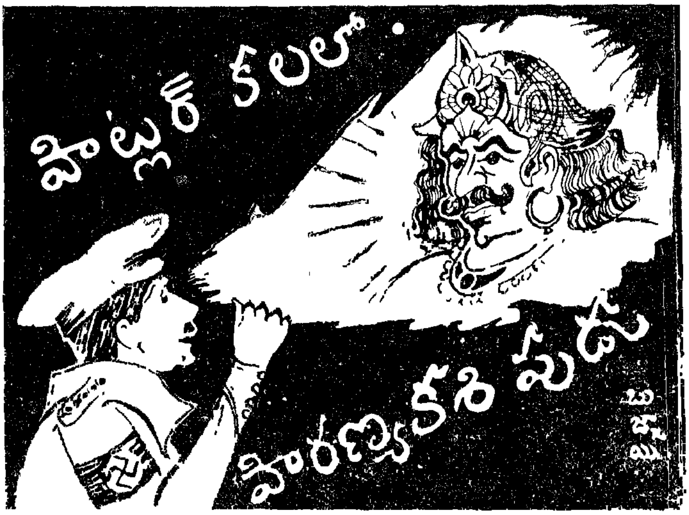

బెర్చ్ టెస్గడెన్ గుహాలో హిట్లర్ ఏకాంత గృహం. లోపల ఒక్కటే పెద్ద దీపం వెలుగుతూ ఉంటుంది. గుండ్రని బల్లచుట్టూ అయిదారు చిన్నసోఫాలూ, ఒక్క పెద్ద సోఫా అమర్చున్నాయి. బల్లమీద వరల్డుమేప్ పరిచుంది. నాజీ మిలిటరీ దుస్తులతో, స్వస్తిక్ భుజకీర్తులతో, ఒకసారి మేప్ వైపు, ఒకసారి ఊర్ధ్వ ముఖంగానూ చూస్తూ, అశాంతితో, దీర్ఘాలోచనపరుడై హిట్లర్ పచారు చేస్తూన్నాడు. మూసిన ఇనప తలుపులోంచికూడా విమాన ఝుంకారము, బాంబుల భాంకారమూ చొచ్చుకొని వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి. అతనికి ఆవులింతలు వస్తూంటాయి.

హిట్లర్ :—(తనలో) కార్యభారం తలపై నున్నప్పుడు ఇలా నిద్రరావడం దుర్లక్షణం. అహోరాత్రాలు నిద్రాహారాలు లేకుండా నా సైనికులు ప్రాణాలర్పిస్తూంటే, ఆ మహా వీరుల నియంతనని చెప్పుకుంటూన్న నాకు నిద్రా? నిద్రపోను.

(కొంత సేపు పచారు చేసి) ఉత్తమార్యోణి రక్తం ప్రవహిస్తూన్న నార్డిక్ జాతి వరించిన నియంతనై యెన్నడూ ఓటమెరుగని నేను ఈసారి మాత్రం ఓడి పోతానా?

(ధైర్యంతో నవ్వుతూ) ఓ! నా కింక ధైర్యమే. నా దేశమెన్నడూ దాస్యం చేయదు. (ఆవులిస్తూ) ఒకక్షణం ఈ ధైర్యంతోనే హాయిగా నిద్రపోతా.

హిట్లర్ సోఫామీద వ్రాలి గుర్రుపట్టి నిద్ర పోతూంటాడు. కొంత సేపటికి కతని కొక కల వస్తుంది. కలలో హిరణ్యకశిపుడు ప్రత్యక్షమవుతాడు. ఆరడుగుల ఆజానుబాహువు, పెద్ద జుట్టు మెలికలు తిరిగిన మీసాలూ ఉన్నాయి. విభూతి రేఖలపైన పెద్ద కుంకుమ బొట్టు పెట్టుకున్నాడు. బిళ్లగోచీతో, ఎఱ్ఱ పంచ కట్టుకొన్నాడు. అనాచ్ఛాదమైన దేహంపైని వజ్రస్థగితమైన భుజకీర్తులు, చెవులకి చారెడేసి ఉంగ్రాల లోలకులు, వజ్ర కిరీటమూ ధరించాడు. మొలలో పొడవైన కత్తి, చేతిలో గదా ఉన్నాయి.

హిర :—(గుబురైన కనుబొమ్మలెత్తి, వికసిత వదనంతో హిట్లర్ వైపు వస్తూంటాడు)

హిట్లర్ :—ఎవరు నువ్వు? ఏమిటా వాలకం! రెడ్డిండియన్‌వా? నీగ్రోవా? హిందూదేశపు భిల్లనాయకుడవా? నా దేశంలో కెలావచ్చావు? నా దగ్గర కెలా వచ్చావు?

హిర :—(అట్టహాసంతో) వెఱ్ఱివాడా! నన్నెరగనివాడవు ఈ ప్రపంచకంలో నువ్వొక్కడవు కనుపించావు. ఎవరినై ఉంటానో బాగా ఊహించుకో.

హిట్లర్ :—(ఆశ్చర్యంతో) అంత ప్రసిద్ధి కెక్కినవాడవా? ఎవరవు చెప్మా! (ఆలోచించి) నేను సంస్కృత పురాణాలు చదివి నప్పుడు నీ ఆకారానికి సరిపోయే రాజుల వర్ణనలు చాలా తటస్థించాయి. అంతేగాని, ఈ కాలంలో నీలాంటి ఆకారం గలవా రుండరను కుంటాను, ఏ కొండ జాతుల్లోనో తప్ప.

హిర :—ఆఁ! కొంత దారిలోకి వస్తూన్నావు. అయితే, చూడు. భాగవతమనే సంస్కృత గ్రంథం చదివావా?

ఊహా చిత్రం ★ శ్రీ వి. వి. యల్. ప్రభాకర్

హిట్లర్ కలలో హిరణ్యకశిపుడు

హిట్ల :—ఆ. మా బెర్లిన్ యూనివర్సిటీ సంస్కృత పండితుడు దాన్ని జర్మన్ భాషలోకి తర్జుమా చేశాడు కూడాను.

హిర :—ఓహో! భూలోకమంతా జయించి, ఘోర తపస్సు చేసి, ఈశ్వరుడివల్ల వరాలుపొంది, దేవతల నోడించి, దేవేంద్రుణ్ణే తరిమివేసి, పరమేశ్వరుణ్ణే పదభ్రష్టుడుగా చేయబూనుకున్న మానవ జాతికి ప్రథమ నియంత నెరుగుదువా?

హిట్ల :—ప్రథమ నియంతా? నేనే కాదూ? (ఆలోచించి) ఆహాఁ! తెలిసింది. రావణాసురుడు కాదూ?

హిర :—ఛీ! ఛీ! వాడా, పది తలల జంతువు! ఒక కోతి చేత తాపులు తిన్న రకం!

హిట్ల :—హిరణ్యకశి—

హిర :—(హిట్లర్ భుజం తట్టి) ఆఁ, ఆఁ.

హిట్ల :—(ఆనందంతో) ఓం హిరణ్యకశిపాయ నమః!

హిర :—హెయిల్, హిట్లర్!

హిట్ల :—సోదరా! ఇలా వచ్చావేఁ?

హిర :—ఈ యుగపు నియంతలలో నువ్వగ్రేసరుడవని, నన్ను మించిన నియంత లేయుగంలోనూ లేరు కనుక, నా అనుభవాన్ని బట్టి నీకు కొన్ని సలహా లివ్వాలని వచ్చాను.

హిట్ల :—నీ అవ్యాజవాత్సల్యానికి కృతజ్ఞుణ్ణి. కాని నీ కెంత నమ్మకమో, నన్ను మించిన నియంత లేయుగంలోనూ లేరని నాకూ అంత నమ్మకమే.

హిర :—నా కన్న నువ్వేవిధంగా గొప్పవాడివో తగిన రుజువు లివ్వగలవా?

హిట్ల :—రుజువు లేముంది? ప్రతీ ప్రాణికీ తెలుసును. హిట్లరు పేరు చెప్పితే చాలు, దేశ దేశాలవారూ గడగడలాడుతారు. చేంబర్లిన్ అంతటివాడు నా యెదట పడేటప్పటికి తోకముడిచాడు. ఫ్రెంచి పితామహుడు, మార్షల్ పెటైన్ ఫ్రాన్సు దేశాన్నే నాకు ధారపోశాడు. డెన్మార్కులాంటి ఉపగ్రహాలు సరేసరి. నేను హుూత్తం టే, వశమైపోయాయి. నేను కనుసైగ చేస్తే చాలు, యుద్ధంలో దూకుదామని నా భక్తుడు ఫ్రాంకో సిద్ధంగా ఉన్నాడు. అమెరికా ఖండపు దేశాలన్నీ ఏకమైనా లెక్క చెయ్యక, నా పేరు చెప్పకొని అర్జంటీనా నాజీ పద్ధతుల్ని అనుకరిస్తూంది. జపాను నా ఆసరా చూచుకునే యుద్ధంలోకి దిగింది. ఇంత పలుకుబడే నియంతకుంది?

హిర :—నన్ను గురించి పూర్తిగా తెలుసుకుంటే, నువ్వంత గర్వపడవు. ఇంతకీ నీ పలుకుబడీ, విజయాలూ, ఈ భౌతిక ప్రపంచకంలోనే. మరి నేనో, నీ లాగ కొన్ని రాజ్యాలు కాక, ప్రపంచమంతా జయించాను. అంతటితో తృప్తిపడక మానవ మాత్రుల కగోచరమై, అభేద్యమైన స్వర్గ రాజ్యాన్నే ముట్టడించాను. దేవేంద్రుణ్ణి ముప్పతిప్పలా పెట్టి మూడు చెరువులు నీళ్లు తాగించాను. అతని రంభను చెరపట్టాను. ఋషులు నా కిచ్చిన శాపాలు బూడిదలో పోసిన పన్నీరయాయి. వరప్రసాదంవల్ల నాకు మృత్యువులేదని నిరాశతో దేవతలందరూ శ్రీమహావిష్ణువుకి మొక్కితే, నాతో ప్రత్యక్షంగా యుద్ధం చెయ్యలేక, ఆ గతిలేని దైవము అవతారం మార్చి దొంగపోటున నన్ను ముగించవలసివచ్చింది. విధినే గడగడ లాడించిన నియంతని, నాతో నీకు సాటా?

హిట్ల :—(చిన్నబుచ్చుకొని) నిజమే కాని, యెంత నియంతవాతే నేం లాభం, ఎన్ని వరాలుంటేనేఁ? మృత్యువు నెదుర్కో లేక పోయావే, కొసకి?

హిర :—నేను చెప్పబోయేదీ అదే. అలాంటి నేనే మృత్యువుని జయించ లేనప్పుడు నీ వంటి వారికి దినదిన గండమే.

హిట్ల :—నాకా గండము? కారడవిలో, పర్వతాల మధ్య ఈ గుహుంది. ఒక చిన్న ద్వారంలోంచి, అడుగుదళసరి ఇనప రేకుల ఎలక్ట్రిక్ లిఫ్టుమీద ఫర్లాంగు కొండ లోపలికి దిగాక, అభేద్యమైన ద్వారముంటుంది. అది తెరిచి లోపలికి వెడితే, నాగదుంటుంది. ఈ గుహ నాకూ, నా అనుచరులకీ తప్ప, ఇతరుల కగోచరం. ఈ గదిల్లో కేబాంబూ వొచ్చుకు రాలేదు గదా? ఒకవేళ ఎవరైనా నా ఉనికి పసిగట్టాలన్నా, ఈ కొండలో ఉన్న భూగర్భాశ్రయంల్లోంచి వందలకొద్ది విమానాలూ

టాంకులూ, మందుగుండు సామానులూ, కొన్ని వేల సేనలూ నా సింహద్వారాని కహోరాత్రులు పారా. నా చావు నా చేతిలోనే ఉందిగాని, యీశ్వరాధీనం కాదు.

హిర :—ప్రతి దేశంలోనూ, ప్రతినియంతా, ఇలాగే గర్వపడేవాడు. కాని, ప్రతి వాడికీ చావు తప్పిందికాదు. నీకు నిజంగా చావంటే భయం లేకపోతే, ఇన్ని కాపలాలెందుకు? అచ్చు నీలాగే ఉన్న నలుగురైదుగురు ప్రతుల్ని ఎందుకు పెట్టుకున్నావు? నిర్భయంగా ఉపన్యాసా లియ్యవేఁ? స్వయంగా సేనల్ని నడపవేఁ? మరి నేనలాగా? నాకు ప్రతులు లేరు, కాపలాలు లేవు, నేనే నా సేనల్ని నడిపాను, మనుష్యులైనా దేవతలైనా యుద్ధానికి వస్తే, స్వయంగా యుద్ధంచేశాను. నీ కలా చేతకాదే! విమానాలూ, టాంకులూ, తుపాకులూ—ఈ యంత్రాలన్నీ నీతరఫున యుద్ధం చేస్తే, దర్జాగా కూర్చుంటావు. ఏదీ, నాతో గదా యుద్ధం చెయ్యి, కత్తిసాము చెయ్యి, ముష్టియుద్ధం చెయ్యి చూస్తాను. పురాణపు నియంతలతో పోలిస్తే, ఈ కాలపు నియంతలు పిరికి పందలు.

హిట్ల —(కోపంగా) ఈ కాలపు నియంతలంతా పిరికి పందలనడం నాకు చాలా అవమానం. ఎవరైనా పిరికి కావచ్చుగాని, నేను కాను. నాలో ఆర్య రక్తం ప్రవహిస్తూంది.

హిర :—అమాయకుడా! నిన్ను చూస్తే, నాకు జాలేస్తూంది. ఇంకా ఆర్యానార్య భేదం పాటిస్తూన్నావా? ఒక్క ఆర్యజాతే గొప్పదైతే, స్లావ్ జాతికి జెందిన రష్యావారు బెర్లిన్ సరిహద్దుకి రాలేకపోయి యుందురు. కంత్రీ జాతైన యింగ్లీషువారూ రాలేకపోయియుందురు. ఆర్యులు, అనార్యులూ అని, నార్డిక్ స్లావ్ జాతులనీ, తెల్లవారూ, నల్లవారనీ ఈ భేదాలన్నీ నియంతలు తమ సర్వాధికారాన్ని నిలబెట్టుకోవడం కోసం పన్నిన పన్నాగాలు. ప్రజలకుద్రేకం పుట్టిందంటే, మన నియంతృత్వాలాగవు సుమా! నేనూ నియంతనే గనుక, పూర్వానుభవంతో చెప్పుతున్నాను.

హిట్ల :—(తెల్లపోయి) నువ్వన్నది నిజమనిపిస్తూంది. (ముగమోటు పడుతూ) మరోలా గనుకోక పోతే, ఒక్క సందేహముంది, తీర్చుకోనా?

హిర :—ఓ. తప్పకుండా.

హిట్ల :—(పరీక్షించి చూస్తూ) ఆ కారుదేహం, ఆ దీర్ఘ రోమాలుఁ ఆ వాడి కోరలు, పురాణాల్లో వర్ణించినవవేవీ నీలో కనుపించవేఁ? నిన్ను రాక్షసుడంటారెందుకు మరి?

హిర :—(అట్టహాసంతో) పుట్టుకతో ఎవ్వడూ దేవతా కాడు, రాక్షసుడూ కాడు. వాడు చేసే పనుల్ని బట్టి అతనికా దివిజత్వమో, రాక్షసత్వమో, ఆపాదిస్తూన్నారు. నాకన్న దేవేంద్రు డేవిధంగా గొప్పవాడో చెప్పు? అయినా అతన్ని దేవతన్నారు. ఎందుకంటే సాంఘిక నైతిక రాజకీయ శాసనాలకి లోబడి దైవభక్తితో, ప్రజాప్రభుత్వ విధానంలో పరిపాలించాడు, నేనో? అందంలో, వైభవంలో, సామ్రాజ్య విస్తీర్ణంలో, పరాక్రమంలో, తపశ్శక్తిలో దేవేంద్రుడికి తీసిపోను గదా? అయితేనేఁ? ప్రజలని దోచి, బాధించి, హక్కులు లేకుండా చేసి, నిరంకుశ ప్రభుత్వం వెలిగించాను. ఈ రాక్షస కృత్యాన్ని బట్టే నన్ను రాక్షసుడన్నారు.

హిట్ల :—చాలా సమంజసంగా చెప్పావు. అలాగైతే, ప్రజలు నన్నూ రాక్షసుడంటారా?

హిర :—ఆ! నీ యనంతరం, కొన్ని శతాబ్దాలు గడిచాక చరిత్రకారులు నిన్ను గురించి వ్రాసేటప్పుడు నిన్ను రాక్షసుడు గానే వర్ణిస్తారు. ఆ చరిత్రే పాతపడగా, పడగా పురాణమవుతుంది. నువ్వు పురాణ పురుషుడవుతావు.

హిట్ల —(చిన్నబుచ్చుకుని) కలియుగంలో రాక్షసుణ్ణి నేనొక్కడినేనా?

హిర :—ఏమీ, అలా యెందుకనుకోవాలి? నీ శత్రువుల్లోనూ ఉన్నారు కదూ? భారత దేశాన్ని ఎల్లకాలం దాస్యంలో ఉంచాలనుకుంటూన్న సామ్రాజ్య వాదులు, నీగ్రోలని ఇప్పటికీ నీచంగా చూస్తూన్న వారూను!

హిట్ల :—(కన్నీరుతో)నియంతల బ్రతుకులు వృథా అన్న మాట. మేము మరణిస్తే, కన్నీరు కార్చే వాడొక్కడూ ఉండడన్న మాట !

హిర :—మనం సిగ్గు పడవలసిన దేమీ లేదు. విచారమూ అవసరం లేదు. ఒక్క నిరంకుశత్వం తప్పిస్తే, నియంతల్లో అన్నీ గొప్ప గుణాలే. వాళ్ల ప్రజలకి వాళ్లొప్పుతే, సేవ కులే. దుర్యోధనుడు, అలెగ్జాండరు, జూలియస్ సీజర్, నెపోలియన్ మొదలైన వారు మనలాంటి వారే. ఎంత ధికారం చెలాయించినా, ప్రజల ప్రేమను పొందుతూనే ఉన్నారు. నీ ప్రజలు నిన్నెంతగా ప్రేమిస్తూన్నారో, చూడు! దానికి కారణం నీ ఔన్నత్యమేనా ?

హిట్ల :—(దుఃఖంతో) నా ప్రజలు దేవతలు.

హిర :—నువ్వు మరణిస్తే, ప్రజలంతా విచారిస్తారు. నరసింహుడు నన్ను చీల్చి చంపినప్పుడు అంతా నా కోసం జాలిపడినవారే. పాపం, రాజరాజు దుర్యోధనుడికి ఊరు భంగమయాక యెవరి గుండె కరగ లేదు ? సీజర్ హత్య ఎంత విప్లవం తెచ్చింది ? ఆ చంపిన వాడు పరమేశ్వరుడు నరసింహుడైనా, మానవుడు బ్రూటసైనా సరే, చంపిన వారి మీదే ప్రజల కాగ్రహం వస్తూంది. హతులైన నియంతలపై జాలీ వేస్తుంది. దానికి కారణం మనలో ఉన్న గొప్పే.

హిట్ల :—నువ్వు ధైర్యం చెప్పడంవల్ల మనశ్శాంతి కలుగుతూంది. (చిరునవ్వుతో) ఇంకొక్క వెర్రి సందేహముంది.

హిర :—దానికేం, అడుగు !

హిట్ల :—పై వారికేనా కన్నీరు వచ్చింది గాని, నిన్ను నరసింహుడు వధిస్తూన్నప్పుడు నీ కొడుకు ప్రహ్లాదుడు కన్నీరు కార్చ లేదే ? పై పెచ్చు నీ చావుకి కారణ మయాడు కదా ? అయినా, నీ కతనిపైని అంత ప్రేమెందుకు ?

హిర :—నా చావుకి నేనే కారణం. వాడు కాదు. వాడి ప్రజా సేవకి, దైవభక్తికి నేనడ్డు వచ్చాను. పరమేశ్వరుణ్ణి నేనే అని నమ్మ మన్నాను. అది తప్పు కాదా ? వాడు ధైర్యశాలి సత్యంకోసం త్యాగం చేసేవాడూ కనుకే, నన్ను ధిక్కరించాడు. పోనీ, చిన్నవాడు కదా అని ఊరుకోక, పితృప్రేమ చంపుకొని, అతి క్రూరంగా బాధించాను. అయినప్పటికీ వాడు నా పైని తిరగ బడలేదే ! ప్రాణరక్షణకోసం వట్టి ప్రార్థన మాత్రం చేశాడు.

హిట్ల :—(పళ్లుకొరుకుతూ) నీ కొడుకిని నా కప్పగించుంటే, ఆ భక్తి గీర వదిల్చేవాడిని, టాంకుల క్రింద మట్టించేసేవాణ్ణి. వీ టూ రా కెట్టులో పెట్టి అమెరికాకు ఎగర గొట్టేవాణ్ణి. విషవాయువు ప్రయోగించేవాణ్ణి. అప్పుడా ప్రార్థనా ఆగును, నువ్వూ బ్రతుకుదువు.

హిర :—పొరపాటుపడుతున్నావు. వాడి అహింసాతత్త్వాన్ని నీ యంత్రాలు నాశనం చేయలేవు. నాపైని వాడి కపరిమితమైన ప్రేమా, భక్తిని. వాడి ప్రార్థనవల్ల చావు వచ్చినది నాకు గాదు, నాలో ఉన్న రాక్షసత్వానికి. నాకున్న ప్రతిభ జీవించే ఉంది.

హిట్ల :—నీ బోధనకి చాలా కృతజ్ఞుణ్ణి. బ్రహ్మచారినవడం వల్ల నాకా పితృ హృదయం రాలేదు.

హిర :—(హిట్లర్ ప్రక్కకివచ్చి) సోదరా ! ఏమీ అను కోవని అడుగుతున్నాను. నీకు ఈవా మీద ప్రేమ కదా ?

హిట్ల :—ఈవాకి నా పైనున్న గాఢ ప్రేమచూసి, నాకామెపైనభిమానం. కామానికి, విషయలోలతకీ, సంతాన వాంఛకీ, నాకు వ్యవధి లేదు. నా జన్మ హేతువదికాదు. దేశంకోసం పోరాడవలసిన దెంతో ఉంది. నా దేశం సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మనుభవిస్తూంటే, అప్పుడీవాతో సరస సల్లాపాలు.

హిర :—భేష్ ! నీ బ్రహ్మచర్యం దేశంకోసం గనుక, ఆదర్శమైంది.

హిట్ల :—నేను మరణించవలసి వస్తే, ఈవాని పెళ్లాడతాను. ఎందుకంటే, అప్పుడు నా అమూల్యమైన కాలం వేరే వ్యర్థంకాదు. వివాహానంతరము ఈవా నాతో సహగమనం చేస్తానంది.

హిర :—అదే, ఆదర్శ ప్రేమ, ఆదర్శ త్యాగం. ఈ ప్రేమ నీకున్న అప్రతిష్ఠని తుడిచి వేస్తుంది. నెపోలియన్ని ఇప్పుడన్ని దేశాలవారూ ఆదర్శ పురుషుడని యెంతగా నుతిస్తూన్నారో, నిన్నూ అలాగే చేస్తారు. నీ జీవితం ధన్యమయింది.

హిట్ల :—(సంతోషంతో) నీయంతటివాడు నాకీ గౌరవ మివ్వడం, నిజంగా, అదృష్టం.

హిర :—నిన్ను కలుసు కోవడం నాకంతకన్నా అదృష్టం. నువ్వేలోకంలో ఉన్నా, అప్పుడప్పుడు కలుసుకుంటానులే, ఇప్పటికే చాలా ప్రొద్దుపోయింది. నీకు కలగా వచ్చి నిద్రరోంతా పాడు చేశాను. సెలవు. హెయిల్ హిట్లర్ ! (వెనక్కి నడుస్తూంటాడు.)

హిట్ల :—(ఆత్రంతో) అయ్యో ! నాకు తీరుబడే. ఇంకా ఉండు.

హిర :—(వెనక్కి నడుస్తూ) ఇంకోసారి, ఇంకోసారి.

హిట్ల :—ఓం హిరణ్యకశిపాయనమః, ఓం హిరణ్యకశిపాయ నమః !

(వెనక్కి వెనక్కి నడిచి హిరణ్యకశిపుడు అంతర్ధానమై పోతాడు. హిట్లర్ కళ్లు నులుముకుంటూ నిద్రలేస్తాడు. చిరునవ్వుతో తెలతెల్ల బోతాడు.)

అఖిల భారత మహిళా సభ

— గ్రామ సేవ —

అఖిల భారత మహిళ సభ బెంగాలువంటి క్షామ పీడిత దేశాలలో శిశు సహాయ నిధులు, అనాథా శిశు శరణాలయాలు నెలకొల్పారు. ఆ పిల్లలందరికి బేసిక్ విద్యావిధానము ప్రకారము చదువు నేర్ప బడుతున్నందుకు సంతోషము. ఈ విద్యను పొందిన బాలబాలికలు శరీరధార్ఢ్యము మనో వికాసముకలిగి తాము నేర్చిన చదువు సత్ప్రవర్తనలను సూరింతలుగా తోటి గ్రామస్థులకు బోధించగలుగుతారని ఆశిస్తున్నాను. కస్తూర్బాస్మారక సంఘంకూడ ఏర్పడినది. ఆ నిధి వుద్దేశములు ఆశయాలు గాంధీజీ విపులపరచాగు. ఆయన చెప్పిన దానిని పట్టి గ్రామాలలోని స్త్రీలకు ఎంతో లాభము వుంటుంది. కాని తోటి సోదరీమణుల బుద్ధి వికాసమును నైతిక, ఆర్థిక వున్నతిని పెంపొందింప చేయటానికి యేర్పడిన నిధికి స్త్రీలే ధర్మకర్త్రిణులు (trustees) కాలేని స్థితిలో వుంటము చాల శోచనీయము. ధర్మకర్త్రిణులంటే నా వుద్దేశము ఆ నిధి నంతను తమ యిచ్ఛప్రకారము ఖర్చుపెట్టగల అధికారిణులనే సంకుచిత అభిప్రాయము కాదు. అందుకు బదులు స్త్రీలు తమ యావచ్ఛక్తిని వుపయోగించి గ్రామ సేవ చేసి భగవంతుని అదేశమును శిరసావహించి నిజమైన ధర్మకర్త్రిణులు కావాలని నా అభిప్రాయము. అ. భా. మ. సభవారు కస్తూర్బా పని తాము నిర్వహించగలమని ఒప్పుకున్నట్లయితే గాంధిజీ తప్పక అంగీకరించి వుండే వాడు. కాని సభ తన విధాయకమును గుర్తించి ప్రజాసేవ చేసి వారి హృదయాలు ఇంకా చూరగొన లేక పోయిందన్న మాట. ఇకపైన ఆ సభ తన దృష్టిని మరల్చుకుని విశాల ఆశయాలతో భారత స్త్రీల ప్రాతినిధ్యముతో భారత స్త్రీల కొరకు పాటుపడే సంస్థగా తయారు కావటము ఉత్తమము.

—అమృతకౌర్

★